

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 186/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosti Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, v zastúpení ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky JUDr. Tomášom Borecom, vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 1425/2016 vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 MCdo 17/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 (Rvp 865/2016), ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 1 MCdo 6/2013 a jeho uznesením z 12. novembra 2015 (Rvp 1425/2016) a takto

r o z h o d o l :

Veci vedené na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 1425/2016 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 25. januára 2016 a 8. februára 2016 doručené sťažnosti Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 MCdo 17/2014 a jeho uznesením z 19. novembra 2015 (Rvp 865/2016), ako aj v konaní vedenom pod sp. zn. 1 MCdo 6/2013 a jeho uznesením z 12. novembra 2015 (Rvp 1425/2016) (ďalej len „namietané uznesenia najvyššieho súdu“). Sťažnosti boli podľa vtedy platného rozvrhu práce z roku 2015 pridelené dvom sudcom prvého senátu ústavného súdu.

2. Zo sťažností a z ich odôvodnenia tiež vyplýva, že najvyšší súd namietanými uzneseniami mal porušiť aj *„princíp právnej istoty a s ním spojený zákaz retroaktivity (spätného pôsobenia práva) vyplývajúceho z čl. 1 Ústavy SR; ako aj tým, že súd porušil právo sťažovateľky ako účastníčky konania na riadne, zrozumiteľné a presvedčivé odôvodnenie a jeho rozhodnutie je prekvapivé, nerešpektujúce požiadavku predvídateľnosti súdnych rozhodnutí“*.

3. Sťažovateľka bola v konaní pred všeobecnými súdmi, a to Okresným súdom Nitra a Krajským súdom v Nitre (Rvp 865/2016) a tiež Okresným súdom Banská Bystrica a Krajským súdom v Banskej Bystrici (Rvp 1425/2016) účastníčkou konania (žalovanou) v konaniach o náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“). Všeobecné súdy žalobe žalobcov v podstatnej časti

vyhoveli a zaviazali svojimi rozhodnutiami sťažovateľku zaplatiť žalobcom aj náhradu nemajetkovej ujmy a tiež úhradu trov konania.

4. Sťažovateľka proti právoplatným rozhodnutiam všeobecných súdov podala podnety generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) na zrušenie týchto právoplatných rozhodnutí a následne generálny prokurátor podal na najvyššom súde mimoriadne dovolania s poukazom na stanovisko publikované „v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí Slovenskej republiky pod č. 94/2015“, ktoré však najvyšší súd namietanými uzneseniami odmietol.

5. Sťažovateľka v sťažnostiach po obsírnej skutkovej a právnej argumentácii považuje namietané uznesenia najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené, pretože *„sa nedostatočne vypořiadal so zjednocujúcim stanoviskom Najvyššieho súdu SR č. 36/2008 platným a akceptovateľným v čase podania mimoriadneho dovolania (v znení ktorého postupoval aj generálny prokurátor pri podávaní mimoriadneho dovolania dňa 15.12.2014) (Rvp 865/2016, pozn.), resp. dňa 2.4.2013 (Rvp 1425/2016, pozn.), a rovnako nezdôvodnil opodstatnenosť a akúkoľvek prípustnosť posudzovania podaného mimoriadneho dovolania zo dňa 15.12.2014 podľa zjednocujúceho stanoviska č. 94/2015 zo dňa 20.10.2015.*

Rovnako vo vzťahu k absolútnemu nedostatku odôvodnenia rozhodnutia musí sťažovateľka poukázať aj na tú skutočnosť, že v zmysle zjednocujúceho stanoviska č. 94/2015 zo dňa 20.10.2015 (na ktoré Najvyšší súd SR odkázal pri rozhodovaní o podanom mimoriadnom dovolaní) je podmienkou prípustnosti mimoriadneho dovolania podaného na podnet účastníka konania, neúspešné využitie možnosti podať všetky zákonom dovolené riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie...

Z odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3MCdo 17/2014 zo dňa 19.11.2015 nielenže nevyplýva záver súdu, v čom by bolo využitie dovolania aspoň potenciálne spôsobilé pre sťažovateľku privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci (s poukazom na vyššie uvedené), ale sťažovateľka konštatuje, že Najvyšší súd SR sa touto podmienkou v odôvodnení rozhodnutia nijakým spôsobom nezaoberal. Aj z uvedených dôvodov je uznesenie Najvyššieho súdu SR v rozpore s požiadavkou riadneho

a dostatočného odôvodnenia rozhodnutia, v dôsledku čoho dochádza k porušeniu práva sťažovateľky ako účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu.

Takéto rozhodnutie sa potom javí ako rozhodnutie, ktoré:

- nemá racionálny základ v platnom právnom poriadku.*
- je vydané v zjavnom rozpore so základnými ústavnými princípmi a zásadami.*
- je z dôvodu absencie riadneho odôvodnenia zaujatých právnych názorov a záverov nepreskúmateľné,*
- a je prejavom jurisdikčnej svojvôle, ktorá sa okrem iného prejavuje aj v zmysle nerešpektovania kogentnej normy a interpretácie, ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (príkladom čoho je prílišný formalizmus), ako aj v zmysle interpretácie, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (bližšie nález ÚS ČR, sp. zn. 677/07).*

Po aplikácii ustálených záverov ústavných súdov SR aj ČR na predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, možno konštatovať, že rozhodnutie súdu o odmietnutí mimoriadneho dovolania je zaťažené aj prejavom neprípustného formalizmu, ktorého následkom je odopretie spravodlivosti.“

6. Namietané uznesenia najvyššieho súdu „*bez vypořádania sa s ústavným princípom právnej istoty, zákazom retroaktivity a náležitého odôvodnenia svojho postupu, považuje sťažovateľka za zjavné a flagrantné porušenie nielen práva zaručeného v čl. 1 Ústavy SR, ale aj práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a tým aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru*“, preto ústavnému súdu navrhuje, aby prijal jej sťažnosti na ďalšie konanie a nálezom rozhodol, že namietanými uzneseniami najvyššieho súdu boli porušené jej označené práva podľa ústavy a dohovoru, pričom v návrhu na rozhodnutie súčasne požaduje zrušenie namietaných uznesení najvyššieho súdu (pozri bod 1).

7. Podľa § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon

neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerané ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

8. Podľa § 112 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie veci, ktoré u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

9. Zo spisov ústavného súdu sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 1425/2016 vyplýva, že tieto veci spolu skutkovo súvisia, pretože predmetom sťažností sťažovateľky je namietané porušenie tých istých práv podľa ústavy a dohovoru postupom a namietanými uzneseniami najvyššieho súdu, ktorými odmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora proti rozhodnutiam všeobecných súdov v takmer v rovnakých veciach, v ktorých bola sťažovateľka účastníčkou konania na strane žalovanej. Navyše sťažnosti sú po formálnej aj obsahovej stránke takmer celkom identické.

10. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP rozhodol, že veci vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 865/2016 a sp. zn. Rvp 1425/2016 spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 865/2016.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2016